

Let izhaja vsaki dan, razen nedelje. Naročnine: za 1 mesec L. 8, za 3 mesece L. 22, za 6 mesecev L. 40, za leto L. 75. — v inozemstvo mesečno L. 6.50 več. — Poslani listi: 10 st. — Oglasi: za 1 mm prostora vsake in obrabe oglasa L. 1, za enkratno, zabavne, 1.50, oglase denarnih zavodov L. 2, za prvi strani L. 2.

Gospodarski uspehi

Čehoslovaške v prošlem letu
PRAGA, 30. jan. 1928.

Povsod v Srednji Evropi je poteklo prošle leto ugodno na gospodarskem polju. Iz dotokov ameriškega kapitala se je razvijala živahna gospodarska konjunktura predvsem v Nemčiji, katera se je pozneje razširila polagoma tudi na vse sosedne države v Srednji Evropi. Tudi dejstvo, da je leta 1927. prenehala inflacijska konkurenca latinskih narodov, ki so ravno takrat urejali svoje denarne probleme, je igralo veliko vlogo. To so bili ugodni momenti, kateri so dali vzpodbudo čehoslovanskemu narodnemu gospodarstvu, da se je prišel njegov skozi toliko let mrtvi razvoj vzpenjati hitro nazaj. Velik napredek more zaznamovati čehoslovaška v prošlem letu na gospodarskem polju, kot se bomo mogli prepričati iz podatkov, posnetih iz periodičnih objav češke Narodne banke, vendar pa je vredno ugotoviti, da sloni ta napredek na trdnih tleh in predvsem da ne izvira iz konsumne inozemskih posojil kot v Nemčiji, ampak iz lastnih domačih prihrankov, kateri naraščajo v zadnjem času še dosti hitreje, nego se kaže tekoča potreba po njih v produktivskih in trgovinskih krogih domačega gospodarstva. V tem dejstvu leži predvsem znak, da je češko narodno gospodarstvo v svojem ustroju zdravo in da se je njegov zadnji razvoj in porast izvršil splošno brez kakih umetnih zunanjih vplivov.

Češka industrija je imela v vseh panogah dobro, dobičkapolno leto. Produkcija se je od leta 1926. zvišala za 25%, vendar je pa mogla priti šele sedaj do predvojnne višine. Za nadaljnji razvoj je pa še vedno dosti prostora, kajti drugod se po večini zaznamuje bistveno višja produkcija v industriji kot l. 1913. Ako zaznamujemo višino industrijske produkcije, predvsem surovin, za leto 1913. s 100, moremo beležiti za povojna leta sledeče vrednote: l. 1920. 57, leta 1921. — 61, l. 1922. — 50, l. 1923. — 60, l. 1924. — 80, l. 1925. — 85, l. 1926. — 79, l. 1927. okoli 100. — Nič bi nam ne moglo dati jasnejše slike o povojni konjunkturi Češke kot te številke. Leta 1921. je dosegla inflacija svoj vrhunec, radi tega rastoča produkcija l. 1922. se je nahajala deflacija in sanacija češke kroge v polnem teku, radi tega je produkcija padla ravno na polovico predvojnne. Šele l. 1924. je prišlo do izrazitega porasta na 80 in tudi leta 1925. se je nadaljeval razvoj navzgor. Leta 1926. je prišlo do reakcije radi odmevov krize v Nemčiji, a zato do tem izrazitejšega porasta v bodočem letu 1927. In sicer je tudi sedaj dala živahna konjunktura v Nemčiji inicijativo za to.

Kako je hitro izboljšanje gospodarske konjunkturo odvisno predvsem od enakih razmer v Nemčiji, kjer se je kupna in konsumna moč tamkajšnjega trga znatno zvišala, moremo razvideti iz dejstva, da so imeli l. 1927. najboljši gospodarski potek one industrije, ki proizvajajo za izvoz v kraje Srednje Evrope: v Nemčiji in nasledstvene države. One industrije pa, kot tovarne za proizvodnjo stekla in porcelana, katere delajo v prvi vrsti za širši svetovni trg, ne zaznamujejo l. 1927. porasta, ravno tako tudi ne one, katerih proizvodi se razpečavajo samo na domačem češkem trgu. To zadnje dejstvo nam priča, da se ni domači konsum še nič zvišal v primeru z izboljšano konjunkturo. Iz vsega se da pa posneti, kako so gospodarski interesi posameznih držav organično vezani med seboj. Vsak narod mora želeči radi lastnega interesa svojemu sosedu le dobro, in gospodarski procvit, kajti mednarodno gospodarstvo je že tako med seboj vezano, da znači gospodarski propad sosedu zanj najmanj veliko škodo, obratno pa gospodarski procvit sosedu velike koristi.

Vsaka gospodarska konjunktura se zrcali najprej in najizraziteje v borznih kurzi. Povsem naravno je, če so borzni kurzi industrijskih delnic trajno

rastli. Borzni indeksi teh papirjev je zrasel od 100 začetkom 1927. na 145 koncem leta. Nekateri znani papirji so celo podvojili svojo vrednost. Značilnejši za solidnost češkega gospodarstva kot porast industrijskih delnic, katerih se v časih živahnije produktivne delavnosti vedno polasti špekulacija, je porast državnih papirjev in sploh vseh vrednot z določeno obrestno mero. — Dolgotrajna stabilnost češke krone od leta 1922. sem je dala vzpodbudo k štedenju, za katero kaže narod vedno več umevanja. Hranilne vloge v hranilnicah so že dosegle lepo višino 14½ milijard Kč. Leta 1927. je bilo prihrastka skoraj 3 milijarde Kč. Emisij se tekom leta zaznamuje prav malo, posebno ni imela država potrebe se posluževati denarnega trga med letom. Povpraševanje po kapitalu je bilo radi tega nesorazmerno majhno v primeru s tekočo tvoritvijo novih kapitalov potom štedenja. Na trgu je bilo radi tega vedno dosti denarja na razpolago, obrestna mera je padala in naravno so morali kot posledica tega rasti tečaj državnih papirjev. Šestodstotni so prišli že čez nominalno vrednost, petodstotni veljajo okoli 95, tako da nese kapital vložen v njih danes okoli 5½%.

Ena izmed posledic te obilnosti na denarnem trgu in nizke obrestne mere je vračanje inozemskih posojil, katera so se prejšnja leta najela po visoki obrestni meri. Čehoslovaška ima okoli 6 milijard Kč dolga napram inozemstvu, polovico od tega, torej 3 milijarde, se je moglo tekom leta 1927. spraviti v posest čeških državljanov. Ravno kar se čuje, da misli država odplačati dolg napram Združenim državam, kateri je bil sklenjen po visoki obrestni meri 8%. Odplača se predčasno po predpisnem tečaju 110 dolarjev za 100 izposojenih. Država ima sedaj 34½ milijard Kč dolgov, od teh okoli 6 milijard napram inozemstvu. Za obresti in amortizacijo je treba letno 2,4 milijard Kč.

Končno še nekaj o stanju Narodne banke in položaju čehoslovaške krone. V prometu je sedaj okoli 8 milijard kron bankovcev. Zlata je bilo v zalozhah banke ob koncu leta za 1004 milijone kron, deviz 2 milijardi kron, bankovci so torej kriti z zlatom in devizami le s 37,6%. Dolg države napram banki je še vedno visok in znaša okoli 4½ milijard kron. Leta 1927. je država odplačala 340 milijonov Kč. O velikih naporih državnih finančnih za stabiliziranje krona pa se moremo prepričati na dejstvu, da je država odplačala do sedaj 5½ milijard kron Narodni banki, kajti ob prevzetju prejšnjih avstroogrskih bankovcev je znašal celokupni dolg države napram emisijski banki preko 10 milijard kron. Češka krona je faktično stabilizirana že pet let v razmerju 2,96¼ dolarja za 100 Kč, na zakonito stabilizacijo se pa zaenkrat še ne misli. Treba bi pred vsem zato zvišati sedanjega zaloga kritja v zlatu oziroma devizah. Zlata zaloga ČSR pa ni v odstotkih še tako visoka kot drugod, kjer je valuta zakonito stabilizirana. Zaenkrat se čuje, da se bo vlada zadovoljila s tem, da se krona prekrsti na novo ime «lev», pri čemer pa ostane sicer vse po starem.

Bivši pobočnik Franca Jožefa postal fašist

RIM, 2. Tajništvu inozemskih fašjev je sporočil dunajski fašij, da se je tamkaj vpisal kot član maršal baron Albert Margutti, bivši pobočnik Franca Jožefa, ki je do zadnjega zvesto služil starega cesarja. Maršal Margutti je postal Italijan, ker je rojen na Reki. Obvlada popolnoma italijanski jezik in se je baje že od začetka zelo zanimal za fašizem; tudi za Mussolinija je zelo navdušen.

Rusija se bo udeležila umetniške razstave v Benetkah

BENETKE, 2. Italijanski poslanik v Moskvi je sporočil beneškemu potoštvu, predsedniku mednarodne umetniške razstave, da je vlada ZSSR zagotovila uradno udeležbo Rusije na prihodnji beneški umetniški razstavi. Zastopnik bodo, kakor izgleda, naslednji ruski umetniki: Končakovski, Arkipov, Sternberg, Falk, Petrov - Vodkin in pok. Kustodijev, poleg nekaterih drugih.

Kraljev odgovor

na poslanico on. Mussolinija
RIM, 2. Na poslanico, ki mu jo je poslal načelnik vlade on. Mussolini povodom proslave pete obletnice ustanovitve milice, je Nj. Vel. kralj tako-le odgovoril:

«Z veseljem sem sprejel poslanico, ki mi jo je V. E. poslala, proslavljajočo peto obletnico ustanovitve Prostovoljne milice za nacionalno obrambo. V. E., generalom, konsulom in legionarjem se živo zahvaljujem za novo manifestacijo, gotov da se bodo vsi izkazali vredni domovine, izvršujoči vzvišene naloge, ki so jim poverjene. Prisrčno pozdrave. V. ni bratranec Viktor Emanuel.»

Prestolonaslednik v Kairu

Sijalen sprejem

KAIRO, 1. Prestolonaslednik Humbert je prisel v spremstvu italijanskega poslanika na egiptovski dvor v hotel Semiramis, kjer se je moral takoj po prihodu na balkon večkrat prikazati vzključeno občinstvu. Ob 16. uri se je odpeljal na dvor. Italijansko poslanstvo je njemu na čast priredilo sijalen sprejem. Zatem ga je sprejel kralj Fuad in končno lord Lloyd.

Zvečer je egiptovski dvor priredil prestolonasledniku na čast velik banket. Poleg kralja in prestolonaslednika so se banketa udeležili člani vlade, mesta, dostojanstveniki in zastopniki evropskih kolonij. Kraljski Histi so posvetili prestolonasledniku dolge dobrodošlice in članke, v katerih so predvsem povzdigovali prijateljstvo, ki obstoja med Egiptom in Italijo.

Druga seja
velikega fašistovskega sveta
RIM, 2. Nocoj se je spet sestel pod vodstvom ministrskega predsednika veliki fašistovski svet. Na dnevnem redu današnje seje se nahajajo naslednje točke: splošnopolitični položaj, delovanje stranke in njej priključeni organizaciji, drugi fašistovski nabor o priliki obletnice ustanovitve fašjev. Ko vam to telefoniram, seja še vedno traja.

RIM, 2. Tiskovni urad fašistovske stranke poroča: Glavni tajnik fašistovske stranke je sprejel ostavko, katero je podal pokrajinski politični tajnik on. Italo Lunelli. Vodstvo tridentinskih fašistov je bilo poverjeno odvetniku Danteju Tuminetti ju.

Skrb za ceste
Okrožni prefektom
RIM, 2. Vlada posveča še vedno veliko pozornost cestnemu vprašanju, kar dokazuje predvsem novo državno avtonomno cestno podjetje, ki bo v kratkem ustanovljeno, da pa se obravnajo ceste dokler ne pridejo pod upravo novega podjetja, vsaj v sedanjem stanju, je naročila vlada v posebni okrožni prefektom, naj strogo pazi na izvajanje predpisov, ki so bili izdani glede cest, cestnega prometa in vozov. Posebno bodo morali skrbeti, da bodo morali imeti kolesa vozil predpisane premere. Nadzorovati bodo morali z največjo strogostjo izdelovalnice vozil, da se ne bodo več izdelovali, popravljali in prodajali vozovi, katerih kolesa nimajo predpisanih premerov.

Zadruga rokodelcev

RIM, 2. V prostorih ministrstva za korporacije se je vrtil danes dopoldne pod vodstvom državnega podtajnika Bottelja sestanek zastopnikov združenja rokodelskih zadrug in državnega zavoda za malo industrijo. Razpravljali in določili so odnose med avtonomnim združenjem rokodelskih zadrug in državnim zavodom za malo industrijo, v kolikor se nanašajo na razvoj tehničnega, trgovskega in kreditnega uveljavljanja rokodelcev.

Pojtiški primas v Milano

MILANO, 2. Včeraj dopoldne je prisel senjak iz Rima poljiški primas kardinal, Hlond. Po sprejemu na postaji se je mona.

Trgovinski odnosi med Italijo in Jugoslavijo

RIM, 2. Agencija «Roma» poroča o znatnem znižanju italijanskega izvoza v Jugoslavijo v prvih devetih mesecih leta 1927. o katerem so znani natančni podatki. V tej dobi je znašal italijanski izvoz v Jugoslavijo 107 tisoč 149 ton blaga v vrednosti 679.700.000 dinarjev oziroma 12,98% celotnega jugoslovenskega uvoza. V enakih dobi leta 1926. pa je znašal izvoz v Jugoslavijo 126.815 ton blaga v vrednosti 812 milijonov 700 tisoč dinarjev oziroma 14,34% celotnega jugoslovenskega uvoza. Italija zavzema še vedno tretje mesto med velikimi državami, ki uvažajo blago iz Jugoslavije, in izkazuje med prvimi desetimi uvoznimi državami največji primanjkljaj napram svojem uvozu. Na drugi strani pa beleži predvsem Avstrija, Čehoslovaška in Anglija znaten napredek.

Rimska agencija pripominja k tem podatkom, da je treba slediti s posebno pažnjo razvoju italijanske trgovine na jugoslovenskem trgu, to pa radi tega, ker jugoslovenski izvoz v Italijo po svoji vrednosti znatno nadkriljuje italijanski izvoz v Jugoslavijo. Ugotoviti je treba, pravi poročilo omenjene agencije, če so vzroki skrajšanja italijanske trgovine v Jugoslaviji samo začasnega ali trajnega značaja in če so samo gospodarski ali pa morda bolj politični. Kakor je znano se je pojavilo v preteklih mesecih v nekaterih pokrajinah kraljevine SHS gibanje za boj kot italijanskih trgovcev in s tem tudi italijanskega blaga.

Aparati za avtomatično razdeljevanje bencina

RIM, 2. Ministrstvo za nacionalno gospodarstvo je s posebno okrožnico pooblastilo prefekte, da smejo samostojno izdajati dovoljenje za postavljanje novih aparatov za avtomatično razdeljevanje bencina. Prošnje za dovoljenje pa bo treba še nadalje vlagati pri ministrstvu, ki jih bo nato razposlalo prefektom, da zberejo potrebne informacije in eventualno izdajo zaprosena dovoljenja. V prošnjah morajo biti natančno navedeni ime in priimek prosilca oziroma ime in sedež družbe, tip in obsežnost aparata ter mesto, kjer se namerava postaviti.

Novi predsednik tržaškega prizivnega sodišča

RIM, 2. Na poslednji seji višjega odvetniškega sveta, ki se je vršila dne 31. januarja, se je posloval predsednik sveta senator Scialoja s toplimi besedami in imenu vseh članov sveta od glavnega državnega pravdnika comm. Pavla Montalenti, ki zapušta svoje mesto ter v kratkem nastopi svojo novo službo prvega predsednika tržaškega prizivnega sodišča.

Proračun mornariškega ministrstva

RIM, 2. Danes sta bila v poslanski gornici v mnogih izvodih razdeljena proračuna mornariškega ministrstva in ministrstva za zunanje zadeve za poslovalno leto 1928-29. Proračun mornariškega ministrstva znaša v celoti 1 milijard 152 milijonov lir in je za 67 milijonov nižji nego proračun za tekoče poslovalno leto.

Še o aferi Pittigrilli

TURIN, 2. Po mestu se je razširila vest, da je bila pisateljica Amalija Guglielmotti izpuščena na svobodo. Govorica je bila kmalu dementirana. Pač pa je njen zagovornik izročil preiskovalnemu sodniku prošnjo za časno svobodo pisateljice. Amalija Guglielmotti se nahaja še vedno v zaporu na razpolago preiskovalni oblasti. Pisateljica se še ni sprijaznila s svojo usodo. V teči besno protestira, se pritožuje, je, joče, se izdaja za bolno, vled česar jo je preiskal jetniški zdravnik. Sodna oblast se še ni izrekla glede njene časne osvoboditve, toda po vsej verjetnosti bo prošnja ugodno rešena.

Pojtiški primas v Milano

MILANO, 2. Včeraj dopoldne je prisel senjak iz Rima poljiški primas kardinal, Hlond. Po sprejemu na postaji se je mona.

Uredništvo in upravljalstvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20, Telefon 11-57. Dopol naj se pošilja izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravljalstvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankture plaša se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarna «Edinost», Podružništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci 24, 7, l. n. — Telefon 21. 227. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Paša.

Hlond podal v nadškofijsko palačo, kjer ga je pričakoval eks. Tosi.

Gradnja novega drškega pristanišča

TIRANA, 2. Ministrstvo za javna dela je izdalo odredbo, da se takoj prične gradnja novega drškega pristanišča. Proračun te gradnje je določen na 32 milijonov lir, za katere bo poskrbela italijanska družba, kateri bo denar povrnjen tekom 50 let.

Načrt za gradnjo novega pristanišča v Draču je izdelal italijanski senator inženir Alojz Luiggi. Po tem načrtu bo najprej zgrajen pomol, ob katerem bodo pristajali poštni parniki, ki oskrbujejo promet vzdolž jadranskega obzrja.

Kriza jugoslovenske vlade

Demokratski ministri demisionirali — Kralj ostavk ni sprejel

BEOGRAD, 2. V pričakovanju ostavk demokratskih ministrov in ostalih članov vlade je minul današnji dan, ki je bil ne navadno živahen in poln dogodkov. Posebno živahno je bilo v demokratskem poslanskem klubu, kjer je imel Davidović ves dan sestanke s svojimi ožimi prijatelji. Prav tako velika živahnost je bila opaziti v predsedništvu vlade.

Posvetovanje demokratskih ministrov

Ob 10. uri dopoldne se je sestel zunanji minister dr. Marinković z ostalimi demokratskimi ministri k posvetovanju, na katerem so razpravljali o tem, kaj naj storijo demokratski člani vlade sprčo včerajšnjega klepa demokratskega poslanskega kluba. Zanimivo je, da so danes tudi vladni krogi zatrdili, da bodo demokratski ministri podali ostavko. Konferenca demokratskih ministrov se je pozneje razširila v posvetovanje vseh demokratskih poslancev, ki so včeraj glasovali proti Davidovičevi resoluciji. To posvetovanje je trajalo do 12.30. Med tem časom je bil na dvoru ministrski predsednik Vukičević. Po seji z demokratskimi ministri so demokratski poslanci izjavljali, da bodo demokratski ministri podali ostavke s primerno motivacijo in jih takoj ob 13. uri izročili ministrskemu predsedniku. Poleg tega je poslanec Sečurov dejal, da bodo ostavke takoj izročene in da do razkola poslanskega kluba ne bo prišlo. Vendar pa se mora jutri v narodni skupščini še izglasovati davčni zakon. Ob zaključku posvetovanja se je dr. Marinković navzočim poslancem zahvalil za njihovo zadržanje o priliki včerajšnjega glasovanja v demokratskem poslanskem klubu. Dr. Marinković jim je tudi povedal motivacijo ostavk demokratskih ministrov.

Točno ob 13. uri je dr. Marinković v resnici odšel k ministrskemu predsedniku Vukičeviću in mu izročil skupno ostavko demokratskih ministrov. Na vprašanje novinarjev je dr. Marinković nato izjavil: «Sedaj sem izročil ostavke gospodu predsedniku, in sicer moji in mojih tovarišev.» Novinarji so ga naprosili, naj jim da besedilo motivacije te kolektivne ostavke, minister pa jim je odgovoril: «Ne morem dati sedaj motivacije, ker se ni izročena omenjena, kateremu je namenjena.» Načelnik vlade je odhajal iz vladnega predsedništva ob 13.30. Na prošnjo novinarjev, naj jim kaj pove o razvoju dogodkov, je izjavil: «Sprejel sem ostavko demokratskih ministrov.»

Vukičević ne bo podal ostavke dokler ne dobi nezaupnice
Ves popoldne je prebil ministrski predsednik pri raznih konferencah s političnimi voditelji. Ob 17. uri je odšel na dvor in je ob tej priliki poročal kralju, da so demokratski ministri podali ostavko. Ko je ob 17.30 odhajal z dvora, je odklonil novinarjem, ki so ga pričakovali z največjo napetostjo, vsako izjavo. Vrnil se je takoj v ministrsko predsedništvo, kjer so ga že pričakovali radikalni ministri in drugi njegovi pristaši. G. Vukičević se je z njimi posvetoval nad pol ure. Eden izmed udeležencev te konference je izjavil novinarjem, da jih je g. Vukičević obvestil, da za nocoj ni pričakovati novih dogodkov ter da

Vlada Združenih držav proti podeljevanju posojil sovjetski Rusiji

WASHINGTON, 2. Minister za zunanje zadeve je izdal svoj «veto» proti načrtu ameriške bančne skupine, ki je nameravala razpisati posojilo v znesku 30 milijonov dolarjev na račun sovjetske vlade potom emisije obligacij sovjetskih železnic. V uradni izjavi, ki je bila priobčena na davi, p. v. minister za zunanje zadeve:

Ministrstvo ugovarja izvedbi finančnega načrta o razpisu posojila v Združenih državah. Prepričano je, da bodo banke in finančni zavodi podpirali vlado ter zavrnili sovjetsko prošnjo za posojilo.

mora ostati položaj, kakršen je, ker mora jutri narodna skupščina izglasovati davčni zakon. Ostavke demokratskih ministrov po mnenju Vukičevića ne bodo izzvale že jutri vladne krize, ker so dali demokratski ministri garancijo, da bodo demokratski poslanci jutri glasovali z vladno večino. Pa tudi sicer presoja ministrski predsednik položaj zelo optimistično. Po tej konferenci je imel g. Vukičević sestanek s predsednikom narodne skupščine dr. Perićem, ki je po sestanku izjavil novinarjem: «Kriza vlade še ni otvorjena in mislim, da je sploh ne bo, ker ima Vukičević namen, nadaljevati delo z narodno skupščino. Jutri bo sprejel davčni zakon. Nato pa bomo nadaljevali s proračunsko razpravo. Delovali bomo dotlej, dokler bomo imeli večino. Vukičević ne namerava odstopiti prej, predno parlament vladi ne izreče nezaupnico, da bodo na ta način prevzeli odgovornost oni, ki bodo to povzročili.» Odhajajoč domov je Vukičević izjavil novinarjem, ki so ga še vedno obkroževali, na kratko dejal: «Ostavka demokratskih ministrov ni bila sprejeta. Vaše radovednosti pa zaenkrat ne morem zadovoljiti. Zvečer ne bo nič novega.»

Dr. Marinković na dvoru

Takoj za Vukičevićem je bil ob 17.30 na dvoru dr. Marinković. Njegova avdijenca je trajala do 19. ure. Novinarjem, ki so ga pri izhodu iz dvorne palače obkolili, je na mnogoštevilna vprašanja odgovoril: «Jaz za vas nisem več zanimiv. Kolikor mi je znano, naša ostavka ni bila sprejeta.» Takoj za njim je bil v avdijenci tudi minister dr. Kumanudi. Z dvora se je vrnil dr. Marinković v vladno predsedništvo, kjer je imel daljši razgovor z Vukičevićem. Nato pa je odšel v kabinet zunanega ministrstva, kjer se je vršila dolgotrajna seja demokratskih ministrov. Po tej seji, na kateri sta dr. Marinković in dr. Kumanudi poročala o svojih avdijencah, so demokratski ministri izjavili novinarjem: «Ostavka ni bila niti ne bo sprejeta.» Ko so jih novinarji vprašali, kako stališče nameravajo zavzeti sedaj in če mislijo še nadalje podpirati vlado ter glasovati jutri za vladni predlog o davčnem zakonu, je dr. Kumanudi izjavil: «Povsem naravno je, da bomo to storili. Izglasovali bomo davčni zakon in proračun.» Ko so novinarji začudeni vpraševali, kako naj si to tomatijo, jim je dr. Kumanudi odgovoril: «V življenju je vse polno ugank. Čemu bi jih ne bilo tudi v politiki?»

Muslimani ostanejo v vladi

Z veliko napetostjo so pričakovali danes politični krogi tudi sejo muslimanskega poslanskega kluba. Kakor znano, muslimani kot sestavni del demokratske zajednice doslej pri akcijah Davidoviča niso direktno sodelovali. Dr. Spaho, predstavnik muslimanov, je imel danes ves dan posvetovanja na vse strani. Tekom dopoldneva se je najprej sestel z dr. Marinkovićem ter imel z njim nad eno uro trajajočo konferenco. Nato se je vrnil v muslimanski poslanski klub, kjer je imel dalje sestanek s bil izdan komunik, v katerem je med drugim rečeno:

Po vseh teh sestankih in posvetovanjih se je končno popoldne sestel muslimanski poslanski klub k svoji seji. Trajala je

od 17. do 19. ure. O seji kluba je bil izdan naslednji komunique:

Z ozirom na ostavko dem. ministrov je dr. Spaho postavil tudi svoj položaj v sedanji vladi kluba na razpoloženo. Klub je soglasno sklenil, da ne smatra kot potrebno in da ne ve za noben razlog za to, da bi podal dr. Spaho ostavko, ter si osvojil misel, da se razmere pod sedanjo koalicijsko vlado kljub trenutnemu težkemu stanju v državi obračajo polagoma na boljše, kar se vidi zlasti v izboljšanju državnih uprave, v pojava nju gospodarske krize, ojačenju zunanje političnega položaja in v pomirjenju prejšnjih razpaljenih strasti. Posledice tega dela se opažajo n. pr. tudi v Bosni in Hercegovini, kjer se je po dolgem času medsebojne borbe pokazala na obeh straneh dobra volja za skupno delovanje v splošno dobrobit naroda. Jugoslovanski muslimanski klub smatra vsled tega, da bi bilo koristno državi, če bi se mogle pridobiti za sodelovanje v tem pravcu tudi druge parlamentarne skupine. Klub je soglasno izrazil popolno zaupanje ministru dr. Spahu.

Podmornice za jugoslovansko vojno mornarico
RIM, 2. Agenciji «Atmo» poroča njen poročevalac iz Beograda, da pripada prva dva jugoslovanska podmornica čolna, ki sta bila že pred časom zgrajena v Angliji, sredi prihodnjega meseca v eno izmed jugoslovanskih pristanišč. Poveljni obeh podmornic je kapetan Kršnjavi. Tekom poskusov v angleških vodah sta se podmornici 146-krat potopili. Podmornice, ki so bile naročene v Franciji, so deloma v gradnji in prispejejo v Dalmacijo proti koncu tega leta.

Arbitražna pogodba med Francijo in Ameriko bo podpisana v ponedeljek

PARIZ, 2. Iz Washingtona poročajo, da so merodajni krogi naznanili, da so se zaključila francosko-ameriška pogajanja in da je bil dosežen sporazum, ki se nanaša na arbitražo. Glasom te vesti je vlada Združenih držav zahtevala, da se pogodba podpisuje 6. februarja. Pogodba bo objavljena šele po ratifikaciji s strani ameriškega senata. Omenjeni krogi zatrjujejo, da vsebuje protokol tudi člen, po katerem se zabranjuje uporabljanje katerekoli sile kot sredstvo nacionalne politike, to v slučajih, ko bo treba reševati eventualne spore med obema pogodbenima državama.

Ponovno pa zatrjujejo, da ta pogodba ni v ničemer v zvezi z načrtom pogodbe, katerega je predlagal Briand in po katerem bi se morala z zakoni zabraniti vsaka vojna. Tozadevna pogajanja so za enkrat prekinjena.

Drugi Stresemannov govor v nemškem državnem zboru

BERLIN, 1. Na današnji seji državnega zbora je zunanji minister Stresemann v drugič govoril. Njegov govor je pomenil pravzaprav odgovor nemškemu nacionalistom, ki mu neprestano očitajo, da je po njegovi krivdi Nemčija s podpisom locarnskega sporazuma zašla v past veselil. Stresemann se je teh očitkov obranil s tem, da se je znova zavzel za politiko sporazumov. Povdarjal je, da je Nemčija v Družbi narodov vedno zagovarjala to politiko. Radi tega je žela priznanje malih držav. Tudi v bodoče bo vodila nemška vlada politiko medsebojnega sporazumevanja. Meni da omili svoje znane izjave, ki jih je podal pred nekaj dnevi glede izpraznitve Porenja in locarnskega pakta, je tokrat zatr-

dil, da smatra locarnski sporazum šele kot pričetek epotne evropske politike za ohranitev miru in da ta sporazum sam ne sebi že pomeni, da mora z njim ponehati vsako nesporazumljenje in vsak spor. Svojih zahtev pa nikakor ni hotel opustiti. Tokrat se je izrazil, da upa, da si bodo vodilni krogi Francije osvojili misel, da bi takojšnja izpraznitev Porenja je najbolj ugodno vplivala na politiko sporazumov, ki jo je ustvaril locarnski sporazum.

Emisija novega grškega posojila

ATENE, 2. Predsednik ministrskega sveta Zaimis je večeraj naznanil v poslanski zbornici, da je bilo tretje grško posojilo, ki je bilo večeraj emitirano na mednarodnem finančnem trgu, petkrat krito. Poznejše vesti listov se glasijo, da je bilo posojilo krito sedemkrat. Z zadostjenjem se povdarja veliki uspeh finančne operacije, ki se izvaja ob tako nizki obrestni meri. Italija bo prispevala k temu posojilu s 100 tisoč funti sterlingi.

DNEVNE VESTI

JAVNA ZAHVALA

Prejeli smo: Podpisani se tem potom najpriščneje zahvaljujem vsem onim, ki so mi ob moji 70-letnici čestitali in ki bi mi radi čestitali bodisi ustmeno ali pismeno. Posebno se zahvaljujem tem potom onim, katerih naslov mi ni znan, dalje posebno tudi g. Dr. Grči (V. Trobču) za pesniške verzice, posebno hvala tudi g. piscu v Edinosti (Malemu Grmu) za njegovo laskavo poročilo v «Edinosti». (Dasiravno me je postavil med pometače — če tudi naših kulturnih svetih, odra in dvorane; pri čemur je pa pozabil dostaviti, da je pri pometanju držal on smetišnico, in da ako sem vlekel jaz 2 stolci, je on gotovo vlekel štiri stole po dvorani). Sicer sem prepričan, da bi tudi sedaj — da si bo obhajal v soboto 11. 2. t. l. svojo 80-letnico — kakor takrat pripravljali dvorano in oder, to še z večjo silo, in z večjim navdušenjem, poštvovalnostjo in ljubeznijo do našega kulturnega svetišča.

Se enkrat iskrena zahvala vsem in za vse.
Rožna Dolina, Ljubljana 20-1-1923
Josip Negode.

Knjiga o samomorilcih

Po vojni je bilo postalo vprašanje borbe proti samomorom že zelo aktualno. Po nekaterih velikih mestnih središčih se je poročalo o nekaki pravi samomorni maniji ali bolezni. Tako n. pr. na Dunaju, v Budimpešti in drugod. Citatelji se spominjajo, da se je z istim vprašanjem bavil na eni svojih sej tudi rimski senat, dasi se v Italiji ta vrsta bolezni ni pojavljala v isti meri kot drugod. V Rusiji je pa bila imenovana posebna komisija, da preišče najbolj za slučaj samomorov ter zabeleži svoje zaključke. Na podlagi izdelkov te komisije, ki je vsestransko preiskala 359 samomorov, je napisal in pred kratkim izdal ruski psiholog dr. N. P. Bruhanski knjigo o samomorihih, ki predstavlja redko zbirko dokumentov o človeku.

Onih 359 samomorov se je izvršilo v šestih mesecih, in sicer se nanašajo ti slučaj na 208 žensk in 151 moških. Največje število samomorov pada v dobo do 30. leta (75%). Na podlagi tega prihaja Bruhanski do zaključka, da je kritična doba glede nevarnosti samomora od 15. do 30. leta. Podatki o izobrazbi samomorilcev kažejo, da je med inteligenco veliko samomorov.

Zanimivi so podatki o načinu samomora. Prvo mesto zavzema strelno orožje, drugo strup, tretje obešanje in skok z višine. Ženske se navadno poslužujejo strupa, moški strelnega orožja. Vzroki samomora so v ogromni večini tesno

V Turčiji bo uvedena latinica?

CARIGRAD, 1. Komisija, kateri je naročilo ministristvo za nacionalno prosveto, naj prouči uvedbo latinice v Turčiji, se je izjavila za tozadevni načrt in je sestavila poročilo, po katerem bi bilo treba prijeti za izvajanje te reforme najprej v turških šolah. Turški tisk odobrava to reformo in jo ceni kot eno največjih pridobitev mlade Turčije na kulturnem polju.

Grški župan umri

GRADEC, 2. Danes popoldne je umrl v deželni bolnici radi tvora v dihalnih organih župan mesta Fran Kamnikar.

Ko so Jugoslovenci zasedli Radgono, so ga odvedli v Maribor kot talca. Bil pa je kmalu izpuščen. Dr. Kamnikar je bil na mirovni konferenci avstrijski izvedenec za južno Stejersko. Kakor znano, je on na tej konferenci zahteval plebiscit za Maribor in sovedne kraje, kar pa je mirovna konferenca odklonila, tako da je Avstrija dobila samo mesto Radgono in Spilje.

spojeni z osebnim intimnim življenjem, pri ženskah 50%, pri moških 21%, medtem ko dosegajo vzroki, ki so v zvezi s službo in splošni s javnim položajem pri moških 16%, a pri ženskah le 3%.

Skrajno zanimivo je poglavje, ki se posvečuje obnašanju onih, ki se jim samomor ni posrečil. Od 127 takih oseb jih je 42% obžalovalo svoj poskus, 32% se jih ni kotalo, 16% jih je bilo ravnodušnih in le 5% jih je bilo jeznih na one, ki so jih proti njihovi volji rešili iz objema smrti.

Najvažnejši pa so splošni zaključki, do katerih prihaja prof. Bruhanski in ki imajo veljavo za vse kraje. Pisatelj je trdno prepričan, da si jemljejo življenje le bolni ljudje, ki jim manjka duševna ravnoteža. Ljudje, ki bežijo od življenja, so vedno slabši. Dalje pravi dr. Bruhanski, da samomori niso neizbežljivo zlo. Zato se mora in mora proti njim boriti in jih preprečevati. V ta namen pa se je treba približati ljudem s slabšo voljo in jih skušati razumeti in uspeh je v večini slučajev zagotovljen.

NEZNAN MRLIČ

Zupanstvo občine Repentabor sporoča, da je bilo najdeno na o-zemlju imenovane občine, in sicer na cesti Repentabor - Opčine v bližini Prčega dola truplo neznanega moškega 45 do 50 let staro, lepo oblečeno, a brez izkaznice, tako da se ne more vedeti, kdo je. Pri njem se je našlo 17 hr denarja, dalje dva ključa z napisom «Cafée He Qel, Importo e Esporto Turk e Comp. Trieste». Mrliča so prenesli v mrtvaško kapelo v Repentabru, kjer bo na razpolago sodni oblasti in v svrhu, da se dožene, kdo je. Kdor bi kaj vedel o pokojniku ali ga pogrešal, naj se obrne na županstvo v Repentabru.

Rojstva, smrti in poroke v Trstu
dne 1. februarja 1923

Rojeni: 12;
mrtvi: 14;
poroke: 3.

Iz tržaškega življenja

Razne nezgode.

Ko je 39-letni voznik Alojzij Cirielli, stanujoč v ulici Battara št. 258, večeraj popoldne hotel skočiti pri Sv. Ani na svoj voz, se mu je spodrsnilo in je padel tako neurečno, da je prišel z levo nogo pod kolo ter pri tem zadobil precej hude poškodbe. Z avtomobilom rešilne postaje je bil nesrečni voznik prepeljan v mestno bolnišnico, kjer je dobil potrebno pomoč, nato je bil na lastno željo prepuščen domači negi.

— 17-letni elektrotehnik Fran Suerz, stanujoč v Barkovljah št.

234, je večeraj popoldne varil v elektrotehnični delavnici R. Levi v ulici S. Nicolò št. 10 neki kovinast predmet, pri čemer je rabil plamen plina. Pri tem poslu je zagrešil neoprevidnost, da se je približal a plamenom podu, ki je bil poln z bencinom. Kakor bi trenil, se je bencin vnel in plamen, ki je pri tem nastal, je fanta precej hudo opekel po levi nogi. Ponrešenec je dobil prvo pomoč od zdravnikar rešilne postaje, nato je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v dermatologični oddelek. Ozdravil bo v 7-10 dneh.

— Idoč večeraj popoldne okoli 14. ure po ulici Ferriera, se 80-letna Roža Tadini, stanujoča v ulici Conti št. 4, ni utegnla umakniti nekemu kolearju 34-letnemu mešarju Viktorju Olivarju, stanujočemu pri Sv. Ivanu - Guardella št. 500, ki se je zaletel vanjo in jo podrl. Pri padcu se je starka poklela po glavi in obrazu, a ne hudo. Z avtomobilom rešilne postaje je bila prepeljana v mestno bolnišnico, kjer so jo pridržali v svrhu opazovanja.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Včerajšnji dan.

Na včerajšnji dan, na «Svečnic», se v Gorici pripravoval praznik. Trgovine so bile vse dan odprte, ravnatoko uradi, in ves promet se je vršil kakor ob drugih delavnikih.

Odsesti bo moral mesec dni

Orožniki mirense postaje so dobili od goriške preture odlok, da odvedejo v zapore 23-letnega Elijo Marušiča iz Mirna, ker je bil pred časom obojen na mesec dni zapora. Moral je namreč pred sodnika — kot je morda čitateljem že znano — ker so ga zalotili lanske leto ob priliki naborov, kako je hodil po goriških ulicah z drugimi fanti sonaborniki ter nosil v gumbarju, po žepih in za klobukom vse polno «makaronov» (testenin), kar se je smatralo kot žaljenje vojske, v katero so fantje odhajali. Orožniki so ga te dni odvedli v zapore.

Tatovi na delu.

Te dni so tatovi znova začeli s svojimi nočnim in skrivnim delom. Naj navedemo nekaj tatvin, ki so jih izvršili. — Vdrli so ponoči v klet nekake Leopolda Winklerja, stanujočega v ulici Alpi Giulie. V kleti so se najprej lepo najedli in napili, nato pa odnesli precej jestvin in vina s seboj. Napravili so Winklerju okrog 300 lir škode. — Humbertu Barisonu so ukradli v skladišču Brunnerjeve tovarne kolo. Kolesa imajo na piki. — Neki Franciški Masten, 30-letni, iz Bilj, so pa odnesli iz spalnice perila v vrednosti 100 lir. — Ko pa se je žena Zelezniškega uslužbenca Jožeta Borlenghi-ja vozila v drugem razredu z vlakom iz Trsta proti Gorici, ji je neznan žepar v bližini Devina izmaknil denarnico ter z njo hkratu 1800 lir. Tudi denar imajo radi!

IZPRED SODIŠČA

Szekely oprežen.

Kot smo že v včerajšnji številki našega lista javili, se je večeraj popoldne nadaljeval zanimivi kazenski proces proti Ernestu Szekelyju, doma iz Čakovca, ki je bil obdolžen precejšnje poverbe, podnarejanja računov in goljufije kot uslužbenec in zastopnik v Italiji milijonske trgovske družbe Jugomauthner iz Novega Sada. Da na kratko ponovimo to, kar je v obtožnici: Ko je trdila z milijonskim obratom napravila pristočno likvidacijo in je bil tudi Szekely kot njen zastopnik v Italiji pozvan, naj izvede likvidacijo v svojem trgovskem krogu, so pri končnih računih zasledili čez sto- točinski primanjkljaj, ki je bil krit le z buni, ki jih pa družba ni priznala za veljavne. Nadalje so zasledili še nekatere nerednosti v računih z družbo Fagioli in družbo Baradel iz Benetk ter na podlagi tega vložili ovadbo proti Ernestu Szekelyju. Kako se je razvijal proces, ki so ga morali že nad štirikrat prenesti, je našim čitateljem že deloma znano, ker smo o tem v našem listu pisali. Zasliša-

nih je bilo tudi več prič, ki so morale priti iz inozemstva. — Toda vse so po večini govorile v prilog obtoženci, ki je vedno trdila, da je nedolžen in da žrtve nereda v računih družbe same.

Včeraj je bila zaslišana še ena, priča in sicer zastopnik trg. družbe Baradel iz Benetk, g. Silvij Scatolin, ki je razjasnil zadevo z družbo Baradel ter dokazal v tem pogledu obtoženčevu nedolžnost. Izpovedal je, da glede računa 127.000 lir, ki naj bi jih imel po obtožnici Szekely na vesti, se je stvar popolnoma uredila.

Nato govori odvetnik, zastopnik oškodovanih družb. Predvsem nam proša sodišče, naj dovoli, da se da go od izvedencev pregledati računi, da se tako razjasni marsikaj, kar v teku pravde še ni bilo razjasnjeno. Če pa sodišče tega ne smatra za potrebno, naj upošteva, da marsikaj stvar Szekely tekom procesa ni mogel utemeljiti in pojasniti — in ga zato ne more oprostiti vseh obtožb, nekaterih pa le radi pomanjkanja dokazov.

Državni pravdnik cav. Gaspari je pričel svoj govor s številkami ter izračunal, da bi moral Szekely z ozirom na obtožbo dati odgovor glede 248.442,10 lir, v katere je z veliko skrupuloznostjo vstrel tudi vsotico dinarjev. Toda tekom razprave da je Szekely večino te vsote opravičil ter bi moral biti v tem ozirom oproščen, ker dejanje ne predstavlja zločina; glede ostale vsote pa ni nobenih gotovih dokazov, da bi ga na podlagi njih lahko obsodili — torej bi moral biti oproščen radi pomanjkanja dokazov.

Obtoženčev zagovornik pa je, upoštevajoč, da bi bilo vsako pregledovanje računov od izvedencev popolnoma brezpomembno in težko izvedljivo, pobijal vse obtožbe napram obtoženci, orisal njegovo osebo, njegovo delo pri družbi Mauthner ter zahteval, naj ga sodišče v vsakem pogledu popolnoma oprosti.

Sodni dvor je nato pod predsedstvom cav. Serpija izrekel razsodbo in popolnoma oprostil Ernesta Szekelyja; glede prve obtožbe, ker ne vsebuje kaznivga dejanja, glede ostalih dveh pa, ker obtoženega dejanja ni izvršil.

PLAČE PRI SV. KRIŽU NA

VIPAUSKEM SMRTNA KOSA

Dne 1. februarja je umrla tukaj osemdesetletna vdova Franciška Ušaj, mati gosp. Justa Ušaja, agronoma, sotrudnika «Gospodarskega vestnika» ter trgovca v Gorici, in stara mati dveh duhovnikov, gosp. Stankota in Viktorja Staniča. Vzkalja je svoj tretji rod. Naj ji bo lahka zemlja in naj najde plačilo za svoje tukajšnje življenje in njega vse bridskosti, na onem svetu, kamor je odšla! Gospod Justu Ušaju in njegovi družini kot tudi vsem ostalim sorodnikom naše najiskrenejše sožalje!

CERKNO

Razpust gasilnega društva
Tukajšnji obč. komisar je pred nekaj dnevi poklical k sebi predsednika cerknijskega «Gasilskega društva» in mu javil, da je društveni odbor odstavljen in društveno delovanje ukinjeno.

KANJE

Cerkev. — Misijon. — Novi zvonovi

To zimo smo imeli kar tri cerkvene slavnosti. Najprej smo popravili našo staro cerkev. Sam prevzelišni knezo nadškof goriški mons. B. Sedej je prišel k nam in na veliko veselje in zadovoljstvo naših ljudi blagoslovil popravljeno cerkev. Nato smo imeli tudi misijon in v naše največje veselje so v terek zapeli novi zvonovi. Po dolgih letih smo jih vnovič zaslišali v vsej njihovi veličastnosti. Prihajali so jih iz postaje prejšnjih terek, dekleta so jih okrasila z venci in rožami. Z v spremstvu vsega domačega prebivalstva, ki je z vzklikanjem kazalo svoje upravičeno veselje, so zvonovi dopeli v vas. Večeraj teden pa nas je vnovič obiskal prevzelišni knezo nadškof goriški, ki je zvonove vprico cele vasi slovesno blagoslovil.

BOVEC.

Čeprav smo v zimskem času ter živimo v večjih ali manjših nepri-likah z dneva v dan, vendar v go-

stovih ozirih napredujemo. Znana cerkvena odredba glede ženske noše je tudi pri nas precej zrevo- lucionirala ženski svet. Opaža se pa, da je ta odredba našla odmev edino le v klobukih. Ker se jih vsako nedeljo več vidi, so jo hu- domušniki krstili tudi za «klobuč- jo epidemijo». Pa tudi niso matje soke, kajti to da skrbi; treba je vedno zbirati in stiskati po zad- njih modah, da pristojno obleki in je še vedno dosti drugih stvari, ki spadajo zraven, ako nočejo biti daleč zadaj za meščankami. No- čemo biti krivični za očitkom, da so jih nekatere težko čakale, saj pravijo, da mladim glavicam celo dobro pristojajo, medtem ko so pa pri starejših videti kot simbol smešnosti. Je pač tako, da vsaka novotarija ima svoje dobre in slabe strani.

Drugega spimo spanje pravični- ka in ze enkrat bi ne bilo drugih nezgod, razen ako vzamemo v poštev tudi dva plesa, prvega na Silvestrovo in drugega pozneje; smo pa z vabilu preplesali, več tu- di nismo dolžni zahtevati. Brez dvoma se ta pust še kaj zasukne- mo, s tem vsaj druge skrbi in na- dloge pokrijemo, ker v teh časih najbrže edino to še spada h gospo- darskemu napredku...

DAROV

V blag spomin pokojne g. Avgu- ste Poniz daruje g. Benedikt Po- niz za «Sirotišče 50 L in za «Sol- sko društvo» 30 L. — Denar za Sol- sko društvo hrani uprava. Da- rovalcu prisrčna hvala!

BORZNO POROČILO

Amsterdam 750-765, Belgija 261-265, Francija 70.024-74.324, Lon- don 91.87-92.07, New-York 18.83-18.89, Španija 319-325, Svica 392.25-364.25, Atene 25.75-26.25, Berlin 447-453, Bukarest 11.40-11.80, Praga 55.83-56.13, Ogrska 327-333, Dunaj 263-269, Zagreb 33.05-33.35.

Uradna cena zlata (1. 2.) L 364.51; vojnoodškodninske obvez- nice 74.20.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znanec naznanjamo tužno vest, da je naš ljubljani sin, brat

Dušan Sancin

dijak 7. realke
po dolgi bolezni danes ob 6. zjutraj v starosti 20. let mirno preminul.

Pogreb dragoga pokojnika se bo vršil v petek, 3. t. m., ob 4. pop. v Boljuncu. (177)

BOLJUNEC, 2. februarja 1928.

Marija Sancin, mati.

Milica in Sava, sestre, Danilo, brat.

MALI OGLASI

SLUŽKINJA, praktična priletna, približ- no 30 let stara, veča vsev hišnih del, se sprejme takoj. Via Molino a vento 3, sladničarna, Cernigoj. 112

AVTOKORIJERE: ena «Lancia», tri «15 Ter Fiat», ena «Spa» devetstošč se pro- dajo po ugodnih pogojih. Pojasnila v garaži Lancia, Trst, Via Coronco 31. 113

SPALNE sobe, kuhinje, popolne, v veli- ki izbiri, postelje, vzmeti, žimnice po nizkih cenah. Via Arcata 11, skladišče. 114

ISKUŠENA babica sprejema noseče na dom. Ulica Crispi 50 ex Chiozza 115

KRONE, srebrne, plačam 1.36, goldinar- je 3.60. Signorello, Corso Vitt. Em. 2. 105

ZLATARNA Albert Povh
Trst, Via Mazzini 46
Kupuje zlato, srebro in krone. Popravlja in prodaja zlatenino. — Cene zmerne.

ZDRAVNIK

dr. Franc Gruden
ordinira
v Trstu Via S. Lazzaro 23/II
(zraven kavarne Roma)
od 10.30 do 13

V Nabrežini ordinira samo popoldne
od 14-18 (na lastnem domu)

P O D L I S T E K

V. J. KRIZANOVSKA:

Pajčevina

Roman v štirih delih
Iz ruštiny prevedel I. V.

V tem trenutku je prišla iz hleva visoka, čedna deklica osemnajstih let, plavalasa in rdečelica.
— Greta. Greta! takoj hodi z nami! — je vzkliznila z jokavim glasom Lizika, vsa prestra-žena zaradi klovute, ki jo je dobil brat.
Greta je naslonila k zidu vile, ki jih je držala v rokah in stopila k vodnjaku, kjer ji je razsrjeni Moric povedal, kakšne gluposti mu je govoril brat.

— To niso gluposti, — se je branil brat. — Stric je rekel, da ima z vama druge namene. On živi zdaj v Rusiji in je postal bogat gospod; izvoščku je dal celo marko napitnine, a meni je vrget petak, da nakupim prvovrstne kave in ducat steklenic piva...
— A kakšne okusne stvari je prinesel! — je pristavila Greta. — Kakšna gnjat, pa okajen

jezik in sladčice; miza se lomi pod težo reči, ki nam jih je poslala teta Mina!

Moric in sestra sta se začudeno spogledala. — Vsekakor je treba, da pogledava, kaj se tam godi, — je rekla Greta. — Grem k gospe Knollejevi in jo poprosim, naj me pusti domov, medtem bo Roža stregla kravam. Ti pa pojdi k gospodariju in prosim ga, naj te pusti domov.

Knolle je sedel v vrtu pod lopo in je pil pivo v družbi dveh prijateljev — učitelja in organista. Vsi trije so že od nekaj poznali Libermana, a vest o njegovem nepričakovanem prihodu in o bogastvu, ki si ga je pridobil v Rusiji, je vzbudila v njih veliko radovednost. Po Karlovem pripove- dovanju je njihovo zanimanje tako naraslo, da sta oba Knollejeva gosta sklenila iti k Osvaidu Milerju pozdraviti rojaka in celo sorodnika, ker učiteljeva žena je bila v daljnem sorodstvu z Libermanom.

Snidenje z Libermanom je bilo genljivo. Teo- dor je bil ves navdušen nad svojimi nečaki in prerokoval jim je sijajno bodočnost, a stara pri- jateljica je imenitno pogostila. Zabava je bila ži- vahna, a razšli so se šele, ko je v cerkvi odbila enajsta.

Naslednjega dne je bila cerkev dolgo pred- mašo polna ljudstva in vsi so radovedno ogle- dovali Milerjeve, ko so se pojavili v cerkvi nali-

špani in samozadovoljni v spremstvu Libermana in ponosno zasedli svoja mesta v klopek.

Ze zjutraj je Teodor razložil celo kopico daril, ki jih je poslala njegova žena za dostojno opravo bodočih potnikov.

— Mi moramo biti lepo oblečeni, sicer nas ne bi spoštovali, — je rekel.

Zdaj so sosedo zavistno gledale Malvinine obleke in ogrinjala, Gretin klobuk in bluzo iz batista in poletna plašča grahaste in sive barve, ki sta ju nosila Moric in Osvald.

Po končani službi božji so se župniki zbirali v senčnati cerkveni ogradi; vsakdo si je hotel od bližnj ogledati Libermana, mu stieniti roko, mu čestitati k sreči in zvediti, če je res, da Milerjevi odpotujejo v Rusijo. Celo pastor sam je pristopil k Teodoru in se prijazno z njim raz- govarjal ter ga nato povabil, naj pride v teku dneva k njemu, da se kaj pomenita po tako dolgi ločitvi. Njegov primer je navdihal tudi Knolleja, ki je povabil zvečer v gostilno Libermana in znanca, da napijejo imenitnemu rojaku. Skratka, Milerjeva družina in Teodor so postali junaki dneva.

Liberman se je čutil zelo počaščen po pa- storjevem vabilu, zlasti ker ga je ta nekda gledal od zgoraj navzdol. Ob dogovorjeni uri je šel v

pastorat in bil je takoj sprejet v pastorevi de- lovni sobi.

Pastor Brajthamer, debelušen Nemec z dvoj- nim podbradkom, je sedel pri oknu in kadil iz dolgocevne pipe. Bil je odet v plašč iz indijske tkanine, a sivo glavo mu je pokrivala črna čepica.

Ko je izprašal Libermana o njegovih osebnih zadevah, je prešel k političnemu položaju Nem- cev v Rusiji; videti je bilo, da ga notranje zadeve mogočne sosedo zelo zanimajo.